

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y - DƯỢC

HÀ VŨ THÀNH

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG, HÌNH ẢNH
NỘI SOI VÀ MÔ BỆNH HỌC BỆNH TRÀO NGƯỢC
DẠ DÀY THỰC QUẢN TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA
TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ Y HỌC

THÁI NGUYÊN - 2011

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y - DƯỢC

HÀ VŨ THÀNH

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG, HÌNH ẢNH
NỘI SOI VÀ MÔ BỆNH HỌC BỆNH TRÀO NGƯỢC
DẠ DÀY THỰC QUẢN TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA
TỈNH BẮC KẠN**

Chuyên ngành: Nội Khoa

Mã số: 60.72.20

LUẬN VĂN THẠC SĨ Y HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. Dương Hồng Thái

THÁI NGUYÊN - 2011

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Khoa Sau đại học Trường đại học Y Dược Thái Nguyên, Ban giám đốc Bệnh viện Đa khoa tỉnh Bắc Kạn, đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu hoàn thành luận văn này.

Với tất cả lòng kính trọng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

PGS. TS. Dương Hồng Thái, Phó Giám đốc Bệnh viện đa khoa TU Thái Nguyên, Chủ nhiệm bộ môn Nội dạy tôi đạo đức nghề nghiệp, kiến thức chuyên ngành và dành nhiều công sức, thời gian trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tôi hoàn thành bản luận văn.

PGS. TS. Trần Văn Hợp Nguyên chủ nhiệm Bộ môn Giải phẫu Bệnh trường Đại học Y Hà Nội đã dành nhiều thời gian công sức giúp tôi thực hiện nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới các bác sỹ, anh chị em trong bệnh viện, Khoa Thăm dò chức năng Bệnh viện đa khoa Bắc Kạn nơi tôi công tác, học tập và nghiên cứu đã tạo điều kiện cho tôi thu thập số liệu hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn tới các bạn bè đồng nghiệp, bạn bè cùng khoá luôn giúp đỡ tôi rất nhiều trong quá trình học tập.

Tôi vô cùng biết ơn tới những người thân trong gia đình, bạn bè thân hữu là nơi cung cấp vật chất, điểm tựa tinh thần và là động lực để tôi phấn đấu và học tập.

Học viên

Hà Vũ Thành

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác. Nếu sai tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm.

Học viên

Hà Vũ Thành

MỤC LỤC

ĐẶT VẤN ĐỀ.....	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	3
1.1. Cấu trúc giải phẫu, mô học và sinh lý thực quản.....	3
1.2. Bệnh trào ngược dạ dày thực quản.....	6
1.3. Chẩn đoán trào ngược dạ dày thực quản.....	8
1.4. Các biến chứng của trào ngược dạ dày thực quản.....	15
1.5. Điều trị trào ngược dạ dày thực quản.....	16
1.6. Tình hình bệnh TNDDTQ trên thế giới và ở Việt Nam.....	19
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	23
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	23
2.2. Địa điểm nghiên cứu và thời gian nghiên cứu.....	24
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.4. Xử lý số liệu.....	28
2.5. Vật liệu nghiên cứu.....	28
2.6. Đạo đức nghiên cứu.....	29
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	30
3.1. Đặc điểm lâm sàng, hình ảnh tổn thương qua nội soi ở bệnh nhân có bệnh trào ngược dạ dày thực quản.....	39
3.2. Mối liên quan giữa mô bệnh học với lâm sàng và hình ảnh nội soi.....	42
Chương 4: BÀN LUẬN.....	49
4.1. Đặc điểm chung và triệu chứng lâm sàng của bệnh TNDDTQ.....	49
4.1.1. Các đặc điểm chung.....	49
4.1.3. Các yếu tố liên quan đã biết trước.....	51
4.1.3. Thời gian mắc bệnh.....	54
4.1.4. Tiền sử.....	54

4.1.5. Các triệu chứng lâm sàng và ảnh hưởng.....	56
4.1.6. Hình ảnh nội soi.....	59
4.2. Liên quan giữa mô bệnh học và hình ảnh nội soi	61
KẾT LUẬN	66
KHUYẾN NGHỊ	68
Tài liệu tham khảo	
Bệnh án nghiên cứu	
Danh sách bệnh nhân nghiên cứu	
Một số hình ảnh minh họa	

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Phân bố theo đối tượng nghiên cứu theo tuổi và giới.....	30
Bảng 3.2. Phân bố đối tượng nghiên cứu theo nghề nghiệp và địa dư	31
Bảng 3.3. Lý do đến khám của đối tượng nghiên cứu	32
Bảng 3.4. Thời gian mắc bệnh TNDDTQ của đối tượng nghiên cứu	33
Bảng 3.5. Tiền sử bệnh TNDDTQ của đối tượng nghiên cứu.....	34
Bảng 3.6. Các thuốc đối tượng nghiên cứu đã dùng.....	34
Bảng 3.7. Các triệu chứng lâm sàng.....	35
Bảng 3.8. Thời gian xuất hiện triệu chứng chính.....	35
Bảng 3.9. Tần suất xuất hiện các triệu chứng tiêu hoá.....	36
Bảng 3.10. Ảnh hưởng của triệu chứng lâm sàng đến giấc ngủ.....	37
Bảng 3.11. Tỷ lệ bệnh nhân phải kiêng ăn	37
Bảng 3.12. Tỷ lệ ĐTNC bị ảnh hưởng tới khả năng lao động, sinh hoạt.....	38
Bảng 3.13. Tỷ lệ đối tượng có yếu tố nguy cơ đã biết trước.....	38
Bảng 3.14. Tỷ lệ đối tượng nghiên cứu tổn thương thực quản qua nội soi. ...	39
Bảng 3.15. Phân độ tổn thương thực quản theo tiêu chuẩn Los Angeles.....	40
Bảng 3.16. Mối liên hệ giữa hình ảnh nội soi và thời gian mắc bệnh.....	40
Bảng 3.17. Chỉ số BMI và kết quả nội soi của đối tượng nghiên cứu.....	41
Bảng 3.18. Kết quả xét nghiệm mô bệnh học của đối tượng nghiên cứu.....	42
Bảng 3.19. Phân loại tổn thương mô bệnh học.....	42
Bảng 3.20. Phân loại tổn thương thực quản Barrett của đối tượng nghiên cứu theo tuổi.....	43
Bảng 3.21. Mối liên quan giữa tuổi và kết quả mô bệnh học của đối tượng nghiên cứu.....	44
Bảng 3.22. Phân độ tổn thương mô bệnh học theo giới.....	45

Bảng 3.23. Mối liên hệ giữa kết quả mô bệnh học và chỉ số BMI của đối tượng nghiên cứu.....	45
Bảng 3.24. Mối liên hệ giữa thời gian mắc bệnh và mô bệnh học của đối tượng nghiên cứu.....	46
Bảng 3.25. Mối liên hệ giữa hình ảnh nội soi và mô bệnh học.....	47
Bảng 3.26. Mối liên hệ giữa tổn thương nội soi và mô bệnh học của đối tượng nghiên cứu	48

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Đặc điểm dân tộc của đối tượng nghiên cứu.....	31
Biểu đồ 3.2. Thời gian mắc bệnh của đối tượng nghiên cứu.....	33
Biểu đồ 3.3. Tần suất xuất hiện các triệu chứng tiêu hoá.....	36
Biểu đồ 3.4. Chỉ số BMI của đối tượng nghiên cứu	39
Biểu đồ 3.5. Mối liên hệ giữa tổn thương nội soi và thời gian mắc bệnh	41

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

BN	: Bệnh nhân
DD	: Dạ dày
GERD	: Gastroesophageal reflux disease (Trào ngược dạ dày thực quản)
MBH	: Mô bệnh học
NM	: Niêm mạc
NSAID	: Thuốc chống viêm không steroid
PPIs	: Thuốc ức chế bơm proton
TNDDTQ	: Trào ngược dạ dày thực quản
TQ	: Thực quản
TQ-DD-TT	: Thực quản - dạ dày - tá tràng
VTQ	: Viêm thực quản